

Sportovní prostředí po roce 1989

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přeměna sportovního prostředí

Rada vzájemného porozumění při OF

5. 12. 1989 odstartování transformace

- zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy nahrazen zák. č. 173/1990 Sb.
- samostatnost sportovních svazů
- obnovení organizací zakázaných po únoru 1948

21. 12. 1989 - uvolnění ČSOV

Sjezdy a kulaté stoly (Brno, Praha, Bratislava)

Nástupnické organizace

11. 3. 1990 Slovenské sdružení tělesné kultury (SZTK)

24. 3. 1990 Československá konfederace sportovních
a tělovýchovných svazů (ČSKSTS)

25. 3. 1990 Český svaz tělesné výchovy (ČeSTV)

25. 3. 1990 sjezd ukončil 40 let činnosti monopolní
ČSTV - majetek cca 19 mld. (vč.
hospodářských a účelových zařízení)

TJ a svazy zůstaly mimo tato sdružení

ÚV ČSTV Sazka do společného vlastnictví ČeSTV,
SZTK a ČSKSTS - 60 %-30 %-10 %

Nová struktura sportovního prostředí

Právní formu vzniku občanských sdružení dal zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Nástupnické ČSTV, SZTK, Sdružení technických sportů a činností (nyní Sdružení sportovních svazů ČR)

Obnovené ČOV, Autoklub Republiky Československé od r. 1993 - Autoklub České republiky, Sokol, Orel, KČT...

Nově vzniklé Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů (předseda A. Hušák), AŠSK

Nová struktura sportovního prostředí

Zastřešující organizace - ČSTV, ČOV, KČT, Sokol, Orel...

Samostatné organizace a TJ/ SK - základ sportovního hnutí – do jejich vlastnictví postupně přešlo 90 % sportovních zařízení

System vlastnictví sportovní infrastruktury nemá ve světě obdoby

Transformace armádního sportu

Svazarm - Sdružení technických sportů a činností (STSCČ) – majetek cca 3 mld. Kč

(později Sdružení sportovních svazů České republiky).

Armádní sport - Armádní centrum tělesné výchovy a sportu DUKLA Praha (ACTVS Dukla Praha) - příprava státní a resortní sportovní reprezentace a sportovních talentů v armádě

Obnoven - Autoklub Republiky Československé (AKRČs) v r. 1993 - Autoklub České republiky (AČR)

SPORTOVNÍ OBČANSKÁ SDRUŽENÍ (střešní)

Hlavní rysy přeměny sportovního prostředí 1989–1992

Decentralizace

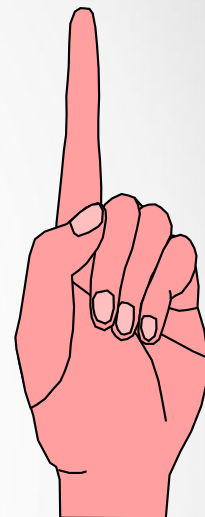
Demokratizace

Obnovení organizací zrušených po únoru 1948

Rychlý nástup nejrůznějších nástupnických organizací monopolní ČSTV a Svazarmu

Vznik úplně nových subjektů

Náboženský charakter (Orel, YWCA, YMCA, Makkabi apod.)

Nezávislost na politických stranách

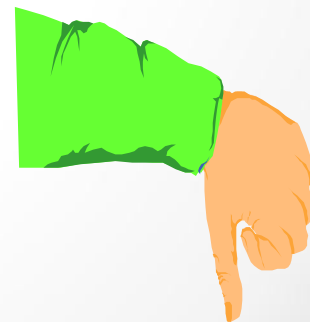
Jen jistá exkluzivní vazba na určitou politickou stranu (například partnerství DTJ s ČSSD, podpora Orla ze strany KDU-ČSL apod.)

Předávání majetku ČSTV původním majitelům

Spory o majetek - nedokonalé zákony

Pomalý legislativní proces

Období 1993–2010

Období evoluční

Stabilizovaná struktura spolků, dohodnutá pravidla...

21. 12. 1992 **obnoven Český olympijský výbor**

31. 12. 1992 **konec ČSKSTS**

16. 12. 1993 **Český paralympijský výbor**

Národní svazy přijaty do mezinárodních **federací**

Sazka rozdělena v poměru 2:1 ve prospěch ČR

Základní jmění 49 mil. 75% ČSTV, 25% ČOS, podíly převedeny na ASPV, Orel, ATJSK, Autoklub...

SAZKA

rozdělení výtěžku akcionářům do roku 2010

ČSTV	67,98 % do roku 1997 69%
ČOS	13,54 % , 14%
ČASPV	5,56 %
AČR	4,00 %
SSS ČR	3,56 %
ČOV	2,00 %
ČSS	1,45 %
ATJSK	1,02 %
Orel	0,88 %

Společenský vývoj v letech 1993–2010 x sportovní prostředí

Společenské změny ve státě probíhaly prakticky souběžně s transformačními aktivitami ve sportovním prostředí

1993 pokojené rozdělení ČSFR

1994 Všesportovní kolegium

1997 první vážná krize v podpoře sportu ze strany státu

Chyběla jasně formulovaná státní politika a zároveň koncepce, podpora státu vědě a výzkumu ve sportu, šíření a výměně informací

Legislativa

1998–2002 skokové zvýšení finanční i legislativní podpory ze strany MŠMT

1999 PRVNÍ LEGISLATIVNÍ INICIATIVY

6. 1. 1999 **Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v ČR**

14.7. 1999 **Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů**

5. 1. 2000 **Národní program rozvoje sportu pro všechny**

28. 2. 2001 **Zákon o podpoře sportu**

9. 7. 2003 **Směry státní politiky v tělovýchově a sportu na léta 2004–2006**

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

SPORT jako veřejně prospěšná činnost

Definice sportu:

„Sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovních“

Společenský vývoj v letech 1993–2010 x sportovní hnutí

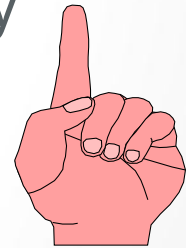
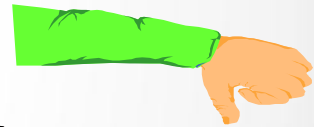
2000–2002 reforma územněsprávního uspořádání
Přesun kompetencí z centra na kraje

2002–2006 opomíjení sport. hnutí ze strany MŠMT (již podruhé návrh na vytvoření vlastního ministerstva)

1. 5. 2004 **vstup ČR do EU** – sblížování legislativy

2004 dokončena výstavba Sazka arény

11. 7. 2007 **Bílá kniha o sportu** – systematický mezinárodní dialog

Společenský vývoj v letech 1993–2010 x sportovní hnutí

2008 klesající státní dotace i odvody ze Sazky z 900 mil. na 452 mil. Kč

2009 **Koncepce státní podpory sportu...**

13. 5. 2009 **Podvýbor pro sport v Senátu PČR**

1. 12. 2009 **Lisabonská smlouva**

1. 1. 2009 **předsednictví Evropské komise v oblasti sportu**

4. – 5. 5 2010 **Konference Sport a stát**

Státní sféra

Na celostátní úrovni státní správu zodpovědnou za oblast sportu zabezpečuje MŠMT, MV a MO

Na regionální úrovni vyšší územní celky s odděleními sportu a středními školami

Na místní úrovni obce s odděleními sportu a základními školami

MŠMT

Na MŠMT ČR odbor mládeže a odbor sportu (1993)

Rada pro tělesnou výchovu a sport MŠMT – poradní a iniciativní orgán

Všesportovní kolegium (1994) – poradní orgán MŠMT

Podvýbor pro tělovýchovu a sport (1995)

Podvýbor pro sport v Senátu ČR (2009)

System financování sportu

Státní zdroje – MŠMT ČR

Hlavní zdroje - vlastní příjmy ze Sazky (do r. 2004 nárok na odpočet daně), dividendy akciových společností s majoritou ČSTV

Vícezdrojové financování o. s. – vlastní prostředky sportujících, sponzoring, reklama, dotace střešních organizací a místních rozpočtů...

Nedostatek finančních prostředků koresponduje s hospodářskou situací státu

Tělovýchovná a sportovní činnost po roce 1989

Narušen masový tělovýchovný systém

Ztráta centralizovaného socialistického financování

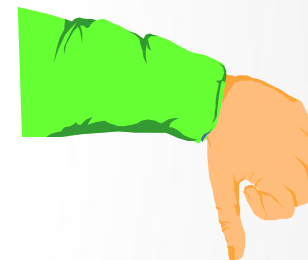
Rozpad systému zdravotní péče o sportovce

Chyběla posloupnost mezi ST, SG a SCM

Odchod sportovců i trenérů do zahraničí

Pokulhávala organizace ve sportovních svazech

Hledání finančních zdrojů

Tělovýchovná a sportovní činnost

Na **ZŠ a SŠ** redukce sportovních kroužků a sportovních her

Doporučeno - 3 hodiny týdně

Sportovní třídy pozměněny na ZŠ s rozšířenou TV

Na **vysokých školách** demokratizace a rozvolnění studia,
redukce předmětů

Tělovýchovná a sportovní činnost

1999 částečné obnovení systému ST, SG...

1. 7. 2000 Rada sportovní reprezentace ČR (RSR) síť sportovních center mládeže

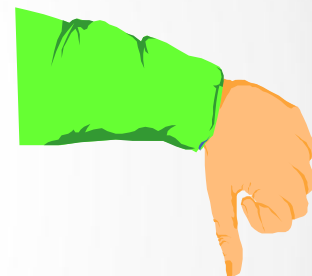
2002 Centrum péče o státní reprezentaci při Ústřední vojenské nemocnici v Praze - servisní středisko

Od školních let až po veteránskou kategorii se o tělesné aktivity starají organizace spolkové sféry

!!!!! **Vstup** sponzorů do sportu

Hlavní problémy posledních let

- Upravit loterijní zákon
- Státní podpora dobrovolnické činnosti
- Sjednocení resortních sportovních center
- Podpořit definici veřejně prospěšné činnosti sportu
- Právní zázemí pro provozování sportu, sportovních zařízení, výchovu a činnost odborníků
- Ochranu integrity sportu, jeho autonomie a podporu činnosti neziskových sportovních organizací
- Zajistit financování sportu
- Začlenit sport a tělesnou aktivitu do všech stupňů výchovných a vzdělávacích programů

ČSTV v letech 1989–1993

Centralizovaně organizované ČSTV ➔ ČSTV na
demokratických principech

ČSTV sdružuje TJ/SK v lokálních místech,
národní sportovní svazy s celostátní působností

Transformace ČSTV

Zrušeny staré řídicí orgány

Valná hromada – nejvyšší orgán výkonný výbor

Komorová struktura - sportovních svazů a TJ/SK

Zrušeny krajské výbory ČSTV

Snížení aparátu 50–70 %, obměna funkcionářů

Sportovní svazy mají statut samostatných organizací

TJ/SK vysokou samostatnost

Změněn způsob rozdělování finančních prostředků

Transformace ČSTV

Řešily se čistě **organizační a majetkové problémy** uvnitř organizace

Rozpočet posilován **odprodejem akcií** – Sportcentra České Budějovice, Sportprojektu Brno a podílem ČeSTV v a.s. Pragosport...

Kritika – neprůhlednost a nevýhodnost prodeje

Problémy ČSTV v období 1989–1993

Problémy s předáváním majetku ČSTV původním vlastníkům

Problematický stav průkazu vlastnictví bývalého ČSTV k jednotlivým objektům (KČT, ČOS, fyzické osoby)

Pomalý legislativní proces

Nepodařilo se prosadit zákon o sportu

Problém delimitace majetku se táhl daleko za horizont prvních transformačních let

ČSTV v letech 1993–2010

Republikové svazy převzaly odpovědnost za sportovní reprezentaci

ČSTV - majoritní vlastník Sazky 67,98 %

Pokračovaly ne vždy výhodné odprodeje majetku

VV ČSTV napadán pro neschopnost řídit akciové společnosti a pro nekalé majetkové machinace

1997 České sportovní federace (Kodeš, Kejval, Zedníček)

1997 návrh na transformaci ČSTV

ČSTV v letech 1993–2010

1997 program sportuj s námi

2001 vznik 14 krajských ČSTV, v 77 okresech regionální servisní sdružení ČSTV

2002 ČSTV čelí první velké kritice ze strany MŠMT

2003 návrh na vytvoření vládní instituce pro sport

2004 otevření Sazka arény

2006–2010 řešení ekonomické situace

Finanční situace korespondovala se situací v celém sportovním hnutí

Problémy ČSTV v posledních letech

- Řešení ekonomické situace
- Přebujelý, drahý a zbytečný aparát
- Konzervativnost a stagnace organizace
- Neakčnost řízení
- Obrovská ekonomická zátěž
- Nízká schopnost komunikace se státními orgány
- Neschopnost efektivně řídit Sazku
- Model neodpovídá potřebám řízení velké sportovní organizace po roce 2010
- Sílí tendence obejít se v oblasti financování sportu bez prostředníka ČSTV
- Špatný stav sportovních zařízení

Závěry

Návrat k **pluralitnímu uspořádání** sportovního hnutí

Vlastnictví sportovišť, tělocvičen... **zůstalo** většinou **zachováno** pro subjekty ve sport. hnutí

Koncepce **vícezdrojového financování**

Vlastnictví sázkové organizace **Sazka**

Politické strany mají ve svých programech sport...

Závěry

Je žádoucí

Zefektivnit vlastní hospodaření subjektů

Zesílit politickou podporu sportu nejen na ekonomické otázky

Státní podporu **dostat** aspoň na **evropskou úroveň**

Posílit krajskou politiku podpory sportu

Směřovat k **posílení sportu pro všechny**

-

-

-